

GIBANJE ZA PITNO VODO: Včasih je potreben odločen »ne« za lepšo prihodnost vseh

Ljubljana, 15.6.2021 - Na tiskovni konferenci gibanja za pitno vodo, ki ga predstavlja skupnost raznolikih ljudi in organizacij, je Gaja Breclj iz Umanotere izpostavila: »Naše vode in naša prihodnost niso na prodaj. Voda je vir življenja, zdravja in človeške civilizacije.«

Gibanje za pitno vodo: skupnost raznolikih ljudi in organizacij

Gibanje za pitno vodo je široka in raznolika skupnost z jasnim ciljem: na referendumu preprečiti sprejem škodljivega zakona, ki ogroža pitno vodo, naravo, zdravje in socialno državo. »V Inštitutu smo del gibanja za pitno vodo že od samega začetka, ker verjamemo, da živimo v času, v katerem je sistemsko ustrezne rešitve mogoče uveljaviti samo z močnim in širokim povezovanjem ljudi, ki verjamejo v pravičnejši svet. Ponosni smo, da je Gibanje za pitno vodo podprla tudi mreža Plan B za Slovenijo, ki združuje 38 nevladnih organizacij s področja trajnostnega razvoja,« je povedala **Maja Koražija**, članica programskega odbora Inštitut 8. marec.

Pestrost gibanja dokazuje tudi raznolik nabor govorcev na predstavitveni tiskovni konferenci. **Timotej Pavlin** iz **CEDRE**, organizacije, ki se primarno ukvarja s sindikalnim organiziranjem, je izpostavil, da je vprašanje neposrednega dostopa do morja, jezer in rek tudi pomembno socialno vprašanje: »Nov zakon o vodah namreč omogoča, da bo dostop do njih plačljiv in torej odvisen tudi od tega, ali ste bogati ali revni, oziroma od tega, ali si lahko privoščite prenočitev v luksuznem hotelu ali pa uglajeni restavraciji. Narava bo tako postala privilegij majhne skupine elit. Če konkretiziram: v Slovenijo se bo prenesla situacija Vrbskega jezera. Tam je skoraj 90 % obale jezera v privatni lasti, od česar ima korist le malo lastnikov kapitala, večina pa je prikrajšana.« **Filip Muki Dobranič** iz **Zavoda Danes je nov dan** je poudaril, da imamo na referendumu izjemno redko priložnost – naša aktivna drža ima lahko neposreden učinek: »Znašli smo se v enem redkih trenutkov, v katerem lahko s tako malo truda, kot je obkrožiti besedo "proti" na glasovnici, zaščitimo naravo in oblasti pokažemo, da ne bomo dopuščali samovoljnih odločitev, ki škodujejo okolju.«

Glas proti zakonu je tudi glas za demokracijo

Poleg sporne vsebine novele zakona je bil sporen tudi postopek sprejemanja te zakonodaje: vlada je sporne člene zakona pred javnostjo skrivala vse do konca sprejemanja zakona, javna razprava pa je bila skrajšana in onemogočena - temu je sledil tudi skrajšani zakonodajni postopek. **Aljoša Petek**, **pravnik iz Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC**, je pojasnil: »Na sporne procese sprejemanja zakona je opozarjala civilna družba skoraj cel mesec pred sprejetjem zakona; na nesprejemljivo izključevanje civilne družbe je opozoril tudi Varuh človekovih pravic. Ker v javni razpravi ministru svojega mnenja nismo imeli možnosti predstaviti, ker je zakon skrival pred javnostjo in zavajal z njegovo vsebino, kar počne še danes, je referendum naša edina možnost. Je legitimen način, da v naši družbi ohranimo demokracijo.«

Voda je vir življenja: to ni le rek, ampak resnica

Gaja Breclj, direktorica **Umanotere**, je povedala, da so se v kampanjo vključili iz naslednjega razloga: »Rahljanje vsakršnih okoljskih varovalk za zasebne interese je slabo, zakon, o katerem bomo odločali na referendumu, pa je še posebej škodljiv primer tega. Zaščita naših voda je namreč ena ključnih strategij odzivanja na podnebne spremembe, rahljanje okoljskih varovalk v času podnebne in

ekosistemske krize pa je tako nedostojno in nesprejemljivo, da ne rečemo kar naravnost absurdno.« **Katarina Žakelj iz organizacije CIPRA Slovenija** je pojasnila: *»Brez odločne zaščite vode in ekosistemov se lahko poslovimo od življenja, kakršnega poznamo. Zmaga na referendumu kratkoročno predstavlja nujen korak zaščite pitne vode, izginjajočih ekosistemov in biodiverzitete, dolgoročno pa predstavlja nujen obrat k trajnosti, ki nam edina omogoča preživetje na planetu.«* **Sara Kosirnik iz Greenpeace Slovenija** je opozorila še, da so vodni viri pomembno povezani tudi z zdravjem ljudi. *»V zadnjem letu zdravstvene krize smo se spomnili, kako tesno je varovanje okolja in narave povezano z varovanjem našega zdravja. Prihajajoči referendum je zato izjemna priložnost, da se ljudje upremo uničevanju javnega zdravja na račun dobička, ki ga imajo redki posamezniki na račun izčrpavanja naravnih virov, ki nas posledično potiska v še večjo okoljsko krizo.«*

Pokazali smo že, da se Slovenci znamo aktivirati: zdaj je čas, da to ponovno storimo

Urša Zgojznik, predsednica društva Ekologi brez meja, je opomnila: *»Kadar gre za naravo, smo Slovenci v preteklosti znali stopiti skupaj. Zavedanje, da je narava od nas vseh, nas združi in tako skupaj vsakič malo spreminjamo svet na boljše. Tako je bilo tudi v vseh akcijah Očistimo Slovenijo in tudi pri zbiranju podpisov. Čaka nas samo še zadnja - odločilna etapa: referendum.«* **Jan Štrukelj**, ki je pri referendumski kampanji za pitno vodo prostovoljec v imenu **Mladih za podnebno pravičnost**, je za konec povedal: *»Prepričan sem, da je pomembno, da imamo v Sloveniji vsi enak dostop do narave in okolja. Glas PROTI na referendumu pa ne zaščiti narave samo za nas, ampak tudi za prihodnje generacije.«*